

REMISSVAR: Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård - ett system, många möjligheter (SOU 2020:36)**Sammanfattning**

Region Västerbotten delar utredningens syfte och instämmer i förslagen om ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård, där förutsättningarna för ett effektivt resursutnyttjande och en långsiktig förutsättning för jämlik vård av god kvalitet optimeras. I utredningen framgår att hälso- och sjukvårdssystemets olika delar ska verka gemensamt för att åstadkomma en kunskapsbaserad hälso- och sjukvård på alla nivåer men förutsättningarna för hälso- och sjukvårdens professioner att arbeta kunskapsbaserat behöver ökas.

Utredningens förslag ger bättre förutsättningar för staten, regionerna och kommunerna att arbeta tillsammans mot målen i hälso- och sjukvårdslagen och därmed skapa värde för patienten. En förbättrad uppföljning av statliga initiativ och ett mer strukturerat samarbete mellan myndigheterna bidrar till att skapa ett utvecklat underlag för regeringens beslut om nya insatser. Förutsättningarna för att arbeta kunskapsbaserat lokalt i regioner och kommuner stärks genom att staten fortsätter att utveckla sitt stöd bland annat för förbättrings- och implementeringsarbete genom att förstärka de regionala samverkans- och stödstrukturerna. Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård får genom utredningens förslag långsiktiga förutsättningar att utvecklas genom att en överenskommelse sluts mellan stat, regioner och kommuner. Principer och strukturer för ett långsiktigt samarbete läggs fast där några centrala utgångspunkter är en gemensam målbild samt principer för prioriterings- och arbetsprocesser. Regioner och kommuner tar ett ömsesidigt ansvar för etablering av utökad och förbättrat samarbete. Utredningens förslag innebär ingen grundläggande förändring i statens, regionernas eller kommunernas ansvar eller uppgifter. Däremot syftar utredningens förslag till att stärka samarbetet och samverkan mellan de olika aktörerna.

Region Västerbotten har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerad remiss och synpunkterna fokuseras främst på Överväganden och förslag i avsnitt 15, 16 och 17.

Avsnitt 15 En statlig funktion för nationell uppföljning

Regionen Västerbotten är positiv till en statlig funktion med fördelat uppdrag mellan Myndigheten för vård- och omsorgsanalys (Vårdanalys) och en myndighetsgemensam arbetsgrupp med kansli vid Socialstyrelsen. Vårdanalys får också i uppgift att utveckla

uppföljning och analys av statliga initiativ samt bidra med ett lärande när det gäller utformning och utveckling av fortsatta initiativ. Positivt är också att det görs en sammanställd bild av tillståndet och utvecklingen i hälso- och sjukvården av den myndighetsgemensamma gruppen och med årlig lägesrapport. Regionen instämmer också i förslaget att det tillskapas en strategisk myndighetsgemensam dialog som bidrar till utformningen av statens hälso- och sjukvårdspolitik. Om den nationella uppföljningen ska ha potential att utvecklas ser vi att det finns ett behov av att utveckla en strategi för ömsesidigt nyttjande av data mellan staten, regionerna och kommunerna.

Region Västerbotten stödjer däremot inte förslaget som avser att socialdepartementets analyskapacitet bör stärkas utan anser att det bör hanteras av myndigheterna. Frågan om utökade möjligheter att hantera personuppgifter bör utredas mer.

Avsnitt 16 Förstärkt stöd till kunskapsbaserat arbete i regioner och kommuner

Region Västerbotten tillstyrker utredningens bedömning om att lagen om läkemedelskommittéer bör bibehållas och den förslagna lagen om vårdkommittéer inte bör införas. Vi stödjer rekommendationen om att läkemedelskommittén utgör en integrerad del av regionens lokala kunskapsstyrningsorganisation. En ändamålsenlig kunskapsstyrning förutsätter att vägledningar beaktar både läkemedel och andra behandlingsformer på ett integrerat sätt. Med integrering i det lokala kunskapsstyrningsarbetet kan Läkemedelskommitténs kompetens och verksamhetsnära arbete nyttjas som en resurs i det lokala kvalitets- och förbättringsarbetet.

Vi stödjer också förslaget om att staten ska fortsätta utveckla sitt stöd till lokalt implementerings- och förbättringsarbete i regioner och kommuner samt förstärka de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS). Vi ser också att en väl fungerande kunskapsstyrning i kommunerna kommer att vara särskilt viktigt i omställningen mot en mer nära vård. Regioner och kommuner har ett ömsesidigt ansvar att fortsätta utveckla sitt samarbete och sin samverkan avseende kunskapsstyrning. De har som sjukvårdshuvudmän ett ansvar att arbeta med kunskapsstyrning vilket är en del av förbättringsarbetet. Region Västerbotten stödjer utredningens syn att hälso- och sjukvårdspersonalens praktiska förutsättningar att utföra sitt arbete i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet är ett grundläggande behov för att tillförsäkra kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården. Där delar Region Västerbotten uppfattningen om att Nationella vårdkompetensrådet har en viktig uppgift som långsiktigt ska samordna, kartlägga och verka för att effektivisera kompetensförsörjning av personal inom vården.

Region Västerbotten stödjer också utredningens förslag om att regeringen bör låta utreda frågan om en rättslig reglering som innebär en obligatorisk skyldighet för kommunerna att ha funktionen medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) men frågan behöver belysas ur ett bredare perspektiv och analyseras mer ingående.

Utredningen föreslår att staten ska fortsätta stödja och utveckla sitt stöd till lokalt implementerings- och förbättringsarbete i regioner och kommuner. Staten kan utforma kunskapsstöd med utgångspunkt i den kommunala hälso- och sjukvårdens behov och i nära samarbete med representanter för denna. Region Västerbotten instämmer i att arbetet bör fortsätta utvecklas i denna riktning.

Avsnitt 17 Långsiktiga förutsättningar för ett sammanhållet system för kunskapsbaserad vård

Region Västerbotten stödjer utredningens förslag om att en 10-årig överenskommelse bör slutas mellan staten, regionerna och kommunerna för att skapa långsiktiga förutsättningar för ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård. Syftet är att nå målen i hälso- och sjukvårdslagen och därmed ökat värde för patienterna med en kunskapsbaserad hälso- och sjukvård på alla nivåer. I överenskommelsen ska några centrala utgångspunkter inkluderas avseende målbild och prioriterings- och arbetsprocesser. Strukturerad samverkan mellan aktörerna i syftet att skapa en strategi för ömsesidigt nyttjande av data bör utgöra en gemensam utmaning att arbeta med och bör inkluderas i överenskommelsen. Utvärderingsperspektivet bör beaktas och följas upp av den myndighet som regeringen beslutar. Region Västerbotten stödjer bedömningen att regeringen genom sin myndighetsstyrning bättre bör stödja en utveckling mot ett mer sammanhållet system för kunskapsbaserad vård. Centralt i detta är att utgå från helheten exempelvis genom att beakta att både regioner och kommuner är huvudmän för hälso- och sjukvård, att styrningen är långsiktig, strategisk, samordnad, samt att styrningen är balanserad och ger myndigheterna utrymme att verka inom ramen för sina instruktioner.

Region Västerbotten betonar betydelsen av ledarskapet som en viktig del i förutsättningarna för att utveckla en kunskapsbaserad vård och åstadkomma en långsiktig och hållbar överenskommelse. Ledarskapet på alla nivåer är av stor vikt för att få aktörerna att arbeta mot samma mål på ett effektivt sätt så att resurser och kompetens kan användas på ett optimalt sätt i hela systemet. Ledarskap som främjar samverkan inom och mellan organisationer samt ledarens roll som kulturbärare är viktigt för att genomföra utredningens förslag. Ledningens engagemang bedömer vi som särskilt viktigt för en framgångsrik samverkan. Ledarskapet på alla nivåer är alltså centralt för att få aktörerna att arbeta mot samma mål på ett effektivt sätt och med de prioriteringar och arbetssätt som krävs.

§ 118 **Yttrande avseende SOU 2020:36 Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård - ett system, många möjligheter**
HSN 735-2020

Sammanfattning

Region Västerbotten delar utredningens syfte och instämmer i förslagen om ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård, där förutsättningarna för ett effektivt resursutnyttjande och en långsiktig förutsättning för jämlik vård av god kvalitet optimeras. I utredningen framgår att hälso- och sjukvårdssystemets olika delar ska verka gemensamt för att åstadkomma en kunskapsbaserad hälso- och sjukvård på alla nivåer men förutsättningarna för hälso- och sjukvårdens professioner att arbeta kunskapsbaserat behöver ökas. Utredningens förslag ger bättre förutsättningar för staten, regionerna och kommunerna att arbeta tillsammans mot målen i hälso- och sjukvårdslagen och därmed skapa värde för patienten. En förbättrad uppföljning av statliga initiativ och ett mer strukturerat samarbete mellan myndigheterna bidrar till att skapa ett utvecklat underlag för regeringens beslut om nya insatser. Förutsättningarna för att arbeta kunskapsbaserat lokalt i regioner och kommuner stärks genom att staten fortsätter att utveckla sitt stöd bland annat för förbättrings- och implementeringsarbete genom att förstärka de regionala samverkans- och stödstrukturerna. Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård får genom utredningens förslag långsiktiga förutsättningar att utvecklas genom att en överenskommelse sluts mellan stat, regioner och kommuner. Principer och strukturer för ett långsiktigt samarbete läggs fast där några centrala utgångspunkter är en gemensam målbild samt principer för prioriterings- och arbetsprocesser. Regioner och kommuner tar ett ömsesidigt ansvar för etablering av utökat och förbättrat samarbete. Utredningens förslag innebär ingen grundläggande förändring i statens, regionernas eller kommunernas ansvar eller uppgifter. Däremot syftar utredningens förslag till att stärka samarbetet och samverkan mellan de olika aktörerna.

Region Västerbotten har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerad remiss och synpunkterna fokuseras främst på Överväganden och förslag i avsnitt 15, 16 och 17. Region Västerbotten har upprättat ett remissyttrande avseende betänkande SOU 2020:36.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

Yttrande fastställs enligt upprättat förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

Yttrande fastställs enligt upprättat förslag.

Beslutsunderlag

- Remissyttrande SOU 2020_36
- §81 Yttrande avseende SOU 2020:36 Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård - ett system, många möjligheter

- Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård. Remiss